



T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 8.11.2024

Sayı: 2327

19124

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 08.11.2024


Ridvan Uz
İYİ Parti Çanakkale Milletvekili

Türkiye'de zeytin ve zeytinyağı üreticileri, artan maliyetler ve düşük kâr marjları nedeniyle ciddi ekonomik zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. 2024 yılı verilerine göre, Türkiye Ziraat Odaları Birliği tarafından açıklanan maliyetler ve piyasa fiyatları, üreticilerin üzerindeki finansal yükü açıkça ortaya koymaktadır.

Zeytinyağı Üretim Maliyetleri: 1 dekar alanda zeytinyağı üretim maliyeti toplamda 22.150 TL olarak hesaplanmıştır. Bu maliyetlere göre, 1 kg zeytinyağı üretim maliyeti 223,74 TL olup, çiftçi geçim payı eklenmiş hâliyle 1 kg zeytinyağının satış fiyatı 290,86 TL olarak belirlenmiştir.

Sofralık Zeytin Üretim Maliyetleri: 1 dekar sofralık zeytin üretim maliyeti 5.150 TL olup, 1 kg sofralık zeytin üretim maliyeti 64 TL, geçim payı dahil satış fiyatı ise 83 TL olarak belirlenmiştir.

İşçilik ve Taşıma Maliyetleri: Örneğin, sırkıçı yevmiyesi 1.300 TL, makine ile çalışan sırkıçı yevmiyesi ise 1.400 TL olarak belirlenmiştir.

Tariş Zeytinyağı Alım Fiyatları: Kuzey Ege natürel sızma zeytinyağı (0.3 asit) için alım fiyatı 295 TL/kg olarak belirlenmiştir.

Aynı kaliteye sahip olan İtalya Bari'deki zeytinyağı fiyatları ise, Bari kentinde 0.4 asit oranına sahip extra virgin zeytinyağı fiyatları 9.30 - 9.50 Euro/kg (yaklaşık 280-300 TL/kg) seviyesindedir.

Bu fiyat ve maliyet karşılaştırmaları, Türk zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin uluslararası piyasalarda rekabet edebilirliğini zorlaştırmakta ve kârlılıklarını sınırlamaktadır. Üreticilerin sürdürülebilir bir şekilde üretime devam edebilmesi için, üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve desteklerin artırılması elzemdir.

Bu bilgiler ışığında;

SORULAR:

1. Türkiye Ziraat Odaları Birliği tarafından açıklanan 2024 yılı zeytin ve zeytinyağı üretim maliyetleri göz önüne alındığında, üreticilerin sürdürülebilir bir kazanç elde edebilmeleri için Bakanlığınızın üretim maliyetlerini dengelemeye yönelik bir fiyat düzenlemesi planı var mıdır?
2. Türkiye’de zeytin ve zeytinyağı üretim maliyetlerinin yüksek olmasına rağmen piyasa fiyatlarının düşük tutulmasının nedeni nedir? Bu dengenin sağlanması amacıyla Bakanlığınız tarafından üreticilere sağlanan destekler nelerdir?
3. Yüksek enflasyon ve artan maliyetler nedeniyle zeytinyağı üreticilerinin kârlılığını sürdürülebilir hale getirmek için Bakanlığınızın geliştirdiği teşvik programları veya yeni uygulamalar mevcut mudur?
4. Zeytinyağı ve sofralık zeytin üretim maliyetlerinin artışı göz önüne alındığında, üreticilerin gelirlerini artırmak için Bakanlığınızca yürütölen veya planlanan projeler nelerdir?
5. Zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin artan işçilik ve taşıma maliyetleri karşısında korunması amacıyla Bakanlığınız tarafından sağlanan özel teşvik veya destekler var mıdır? Varsa bu teşviklerin kapsamı nedir?
6. Uluslararası piyasalardaki fiyatlarla rekabet edebilmek için Türkiye’deki zeytinyağı üreticilerine yönelik maliyetleri düşürücü hangi uzun vadeli önlemler planlanmaktadır?